Մասեցաւաքի Էջերեար

Մանգու�ի էջքեար հաքթատա 6 եանի սէնէտե 500 նիւսխէ վերիլիպ, սէնէվի գէյմէթի, Իսթանպոլ իլին 200 ղրշ. վէ ալթը պալըզը 100 ղրշ. վէ թաշրալար իլին բօսթա փարասը տախի իլինտէ օյարագ սէնէվի գէյմէթի 2 սաէտ վէ ալթը պալըզը տախի 1 սաէտ Օսմանլը լեբասը օլաճագ տըր։ Վէ պիր նիւսխէսի 30 փարաեա սաթըլաճագ տըր։

ՄԻԻՆԱՏԻ

Իլանաթըն պէհէր սաթըրը իլին, պիրինճի տէֆաատա 3, իքինճի տէֆաատա 2, վէ իւչիւնճիւ վէ սայիր տէֆալարատա 1 էր ղրշ. ալընաճագ տըր։

Մէքթուպ վէ սայիրէ, Պէյ-օղլունտա տօղրուեօյտա 467 նիւմէրօլու խանէտէ Լէվանթ Հէրալտ թաղթանէսինտէ, Կարապետ Յ. Փանոսեան իսմինէ կէօնտէրիլէճէք տիր։

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՑՑԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՑԻՐԷ

ԻՍԹԱՆՊՈԼ ՄԱՐՏ 27.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՆԷ

ՊԷԼՃԻԳԱՆ

Կէչէն կիւնէր Պէլճիգանըն Շարլբրուա նահիէէսինտէ պազը դարբընէլուկլար զուհուրա կէլմիշ օլտուղուն թէլէկրաֆ վասրթասը իլէ պիլտիրմիշ իսէք, պու տէֆա կէլէն զաղէթալարատա պու պապատէ օղունան պազը թաֆսիլաթը տախի պէեան իսէրիզ։

Ալսֆրանկա մարտ 26տա։ Շարլբրուա թապիր օլունան մահալատէքի ֆապրիգա իշճիլէրինէն քեռֆֆէսի իթթիֆաղ իսէրէք, քէնտի ուսթալարընա դարշը խեանմէ չըզմըշլար տըր։ Զօղատան պէրու պու մահէլլէն իշճիլէրի քէնտի եէվմիեէլէրինէն արթըրըլմասը իչին ֆապրիգաթօր եախօտ մատէն սահիպի օլան դումրանեալարա դարշը թէչէքքիլէր իթմիշլէր իսի։ պու տէֆաքի իսէ էվվէլքիլէրատէն զիեատէճէ օլուպ, խայլիճէ սիլահլը ամէլէ Շարլբրուա, Մոնսօ, Բօն-Սիւր-Սամբր, Մարլիէն վէ Շաթըլինօ նամ մահէլլէրի դուշատըպ տուրմուշլար վէ խալգը իսկալ իսիճի շամաթալար իլէ հայդըրմըշլար տըր։ Պատէհու Մարլիէն քէօրիսիւ պազը-նը թուլթմուշլար։ Վէ օնլարը թէկքին իթմէք իչին դարշը կէօնտէրիլէն պիր պէօլիւք ժանտարմ վէ պիր մըդատ տախի բիատէ ասաքիրինէ դարշը դօյուպ ճէնկէշմէէ պազլամըշլար տըր։ Օլ արատա խայլիճէ ֆապրիգալար եաղմա իտիմիշ տիր։ ասաքիր իլէ ամէլէ պիր պիրլէրինէ շամթշմատա էվէյիճէ մէվթա վէ մէճբուհ վուգու պուլմուշ տուր։

Պու խապէրլէր Պրիւքսէլէ վասլ օլտուղու անտէ, վիւքէլա ֆէվզէլատէ սուրէթտէ մէճլիսէ թէճէմմիւ իտուպ, վէ իսթիթլուլը թէկքինի իչին տէր հալ ասաքիր կէօնտէրիլմէսի էմր օլունմուշ օլտուղունատան, Պրիւքսէլտէն տէօրթ պէօլիւք ասաքիր եօլա չըգմըշ, շըմէնտրիէրլէր իլէ ատթը ասաքիրի սէվգ օլունմուշ վէ նէհայէթի Մալինտէն շէյնէլի թօրլար եօլա գօնմուշ տուր։

Պիր խապէրէ կէօրէ ժանտարմ զապթիանընտան պիրիսի ադը սուրէթտէ եարալանմըշ վէ օն նէֆէր գատար մէճբուհ վէ մէվթա վուգու պուլմուշ տուր։ Ֆէրատասը կիւնիւ, մարտ 27տէ տախի, ամէլէ թաշլար իլէ ասաքիրին իւզէրինէ հիճմ իթմիշ վէ շէտիա սուրէթտէ պիր միւտարէպէտէ 8 քիշի էօլիւպ 10 քիշի տախի եարալանմըշլար տըր։ Պաշգա պիր բիվայէթէ կէօրէ էօլէնլէր ամէլէտէն օլուպ վէ 15 քիշի գատար տախի եարալանմըշլար տըր։

Ժանտարմ ասաքիրի զօնմանանը պուլունան Մ. Հօլին նամ զաթ էվվէլէ լիսի կիւնքի վագատատա եարալանմըշ օլուպ, սօն խապէրլէրէ գատար դուրթուլմասը իւմիւտ օլունմազ տէրէճէ պիր հալատէ պուլունմադատա իսի։

Պու իզտիհամ պիր թարաֆատան տիկէր թարաֆա տօղրը էնկոյի խատասրատի վէրմէքտէ, վէ հիւքիւմէթ թարաֆընտան իւզէրլէրինէ փէյտարփէյ ատասքիր սէվգ օլունմուշ տուր։

Պու դարբընէլուղլարը բօլիթիգասա վէ ումումա տայիր պիր թէհլիքէսի օլմանըպ, անճագ պիր ֆըրգանըն էթմէք դավղասը իթմէքտէ պուլունատուղու տէրքեար օլտուղունատան, չարիւք սուրէթտէ պու ֆէնալըղըն էօնիւ ալընապիլմիշ օլտուղուն թէլէկրաֆլարատան անլամըշ իսէքտէ, նէ տէրէճէ խասարատի վէրէլիպ վէ ատահա նէ գատար թէկէֆֆիսի վուգու պուլմուշ օլտուղու, հէնուզ թաֆսիլէ սուրէթտէ պիլինմէմիշ տիր։

Ա. Լ. Մ. Ա. Ն. Ե. Ա.

Բրուսիա հիւքիւմէթի, ասլը հիւքիւմէթլէր կիպի, բէյմի զաղէթալարը վասրթասը իլէ, հէչ պիր էնտիշէ իսէճէք մատատ եօգ, վէ Լէվրօրանըն ատայէի պօզուլմասատ ադ տըր կիպի նէշրիեաթլար իթմիշ, վէ զայրի բէյմի զաղէթալարը իսէ, Լէվրօրա տէվլէթլէրի սուլհ ու սալահընը պօզուլմասատ ընա էմին օլտուղլարընտան, եաղընատ ումումէն թէրքի սիլահ իթմէք նիսբէթինտէ տիրլէր կիպի թէվանթուրլար իլան էյլէմիշլէր իսէտ, պունլարըն քեռֆիֆէսի էսասըզ շէյլէր օլուպ, Էվրօրանընն շիմտիքի հալինտէ պիր տէվլէթին հարպ թէտարիքինտէն վազ կէչիպ սուլհ թարիգինէ կիրմէսի պիրուզ կիւճճէ վէ պէլքիտէ միւմքինսիզ պիր մատատ օլտուղունատան, Ֆրանս նամ զաղէթա պու թէվանթուրուն իթիմատա շատան օլմատըղընը պէեան իթմիշ տիր։

Հէր հալատէ Բրուսիա տէվլէթի, քէնտի խարիճիէսինտէն պիր էնտիշէսի տասլի օլմատա, տախիլի իշլէրինտէ քեռմիլէն մէճբուն օլունաճագ պիր հալատէ տէյիլ տիր։ Զիրա ուֆագ հիւքիւմէթլէրի քէնտիսի իլէ պիրլէշթիրիպ պիր նէվի տօլայրատան զաղթ խաչ եօլու օլան բօլիթիգասընա դարշը չըգանլար վէյատա օլմադատա տըր։ Կիւմրիւկ Բարլամէնթօսու իչին Ռիւրթէմպէրկ դրալլըղը փայիթախթը օլան Շթուտկարտ շէհրինտէն տախի ինթիխապ օլունան ազալարը-նը քեռֆֆէսի տախի, Ռիւրթէմպէրկ դրալլըղընէն Շեմալի Ամէրիքա իթթիհատընա տախիլ օլմասընա դարշը կէմիշլէր տիր։

Մ. Պիզմարքըն Ամէրիքանը պիր լէշտիրիպ, Բրուսիա դրալընը Ամէրիքա իմբէրատօրու իլան իթմէք իչին զուհուրա կէլէն զայրէթլէրինտէն արզու օլունան սէմէրէ հասրլ օլապիլէճէկի, կիւնտէն կիւնէ տուհա զիատէ չէրբէհ թահրիրնա տիւչմէքտէ տիր։ Զիրա էհալի, պիր թարաֆատան Բրուսիա հիւքիւմէթինտէն սօումադատա իքէն, Ամէրիքա տէվլէթինէն մէմուլէն զայրի սուրէթտէ խալահաթ վէ սէրբէսթիէթ թարիգինտէ տէվամ էյլէմէսինի կէօրէրէք, իպրազը հիանիա թէվլիճճիւհ էյլէմէքտէ տիրլէր։

Բրուսիա տէվլէթինէն էր նէ գատար խարիճտէն էնտիշէլէրի եօգ տուր տէնիր իսէտ, պունան մուզայիրի օլարագ Տանիմարգա մէսէլէսի կիպի նիչէ բահաթըզլարդ սէպէպլէրի պուլունտուղու տէրքեար տըր։ Պունլարատան պիրիսի տախի պունատան ադատմ մէմուլէքէլէրինի էլլէրինտէն ալըպ քէնտի մէմուլէքինէ իլաղա իթմիշ օլտուղու հիւքիւմատարանը, էհտիեի իսլամ իսիպ վէ եախօտ սայը պէր տէվլէթին մուավէնէթի իլէ թէքրար հիւքիւմէթլէրինի էլէ կէչիրէպիլմէլէրի էնտիշէսի տիր։

Բրէնա Նարօլէօն հազրէթլէրի պու տէֆա Ռէյմար չէհրինտէ իդամէթլէրի էնատընտա, Սաքս-Ռէյմար պիւյիւք տիւքալըզը սէրայընտա նինէ բօլիթիգաճա պիր մէմուրիէթի պուլունմասը-ղընը իդրար իթմէքտէն սօնրա, մէզքիւր տուդալըզը-ը էյիսի վիւքէլասը պուլունան Մ. Ռացտորֆ, Ֆրանսըզ տէվլէթինէն էր եա կէճ պիր կիւն սիլահ եարատըմը իլէ, Հանօվրա դրբալը սապրդ պէշինճի Յէօրժուն թէկքարէն թախթա օթուրմասը իչին միւտախէլէ իտճէկի զըմնընտա Ամէրիքատա պիր դօրդու հիւքմ իթմէքտէ օլտուղուն պէեան իթմէսի իւզէրինէ, բրէնի միւշարէյէ թարաֆընտան չու վէճճ իւզրէ ճէվապ վէրիլմիշ տիր։

«Նասրլ ինանըլապիլիր քի, իմբէրատօր ամճազատէմ, սուրէթէն մէշրուի օլան պիր մատատէի, խուսուսի իլէ պիզ, Նարօլէօնլարա տայիմ իւլ էվզաթ աշիքեար սուրէթտէ պիր թէքէպպիւր իլէ պաղան, վէ 1859 տա թէքմիլ Ամէրիքանընն պիզէ դարշը ճէնկէ չըզմասընա արզու վէ զայրէթ խէն Հանովրա դըրալընը թէսահուպա չըզըշընը։ Օլ ճէնկքի Բրուսիա տէվլէթինէն ագրանէ սուրէթտէ էմրի իթիատալ իւզրէ տավրանմասը իլէ մէքս օլունապիլմիշ տիր։ Պիզ Ֆրանսըզլար, ատաքիրիմիզէն էօմրիւնի եալընը Ֆրանսանընն շէրէֆ վէ եախօտ մէնաֆիինէ պիր մուհասէնաթ հասրլ օլապիլէճէք մատտէլէրաէ ֆէատա խատպիլիրիզ։ Լաքին հէչ պիր միւնասէպէթի օլմասընա վէ խուսուսի իլէ քէնտի հալլէրինէ միւսթաղրդ պուլունան հիւքիւմատարանը, տիւչտիւքլէրի քիւրսէլէրինէ թէքրար օթուրթմաղ իչին հէչ պիր ֆէտաքէարլըղ իթմէկէճէք տիր։ Ֆատամ պու պապատէ Ֆրանսա իչին նէ՞ մէնֆատաթը վար տըր։ Վ իսպատէնտէ, Հանովրատա վէ Գասսէլտէ դարաղալ պէքլէէն ատաքիր նէ՞ իմնիֆորմատա էլ պիսէ կէյմէքտէ տիր։ Փարիստէ դրբալը միւշարիէյէ հազրընատա զուհուրա կէլէն պունճա թէվանթուրլար, քէնտի կիզլի ճասուալարը վէ հիւքիւմէթտէն տիւշէն բրէնտէ փարա իլէ սաթըլմըշ օլան զաղէթաճըլար թարաֆընտան զուհուրա կէլմիշ տիր։ Լաքին պու թէվանթուրլար քէնտի հազրընատա հէչ պիր ֆայիտէյի մուճիպ օլմատըղը հալտէ, պինլէրճէ ֆրանգլար սարֆ իթմէքտէ վէ քէնտիսէ մալի բէք չօղա օթուրմադատա տըր։»

Պալեատէքի նուֆթատան, Ֆրանսըզ տէվլէթինէն Ամանեատա հիւքիւմէթլէրինի զայպ իթմիշ օլան բրինալէր հազրընատա պիր վէճճ իլէ մուավէնէթ իթմէսէճէկի աշքեար անլաշըլմըշ իսէտ, Բրուսիա իլէ պիր մատատէտ պօզուշտուղու թաղտիրտէ, զայրի բէյմի օլան պէօյլէ պիր նուֆթատան մուզայիրինտէ տուվրանմասը տախի էհթիմալէն խարիճինտէ տէյիլ տիր։

ԵՈՒՆԱՆ

Ամթինատան վարիս օլան խապէրլէրէ նէզարէն, Եունանիսթանընն տախիլի հալի զաթէն չօղրուգ մէճմուն օլունաճագ պիր սուրէթտէ տէվիլ իքէն, կիւն պէկիւն տահա զիատատ ֆէնատաշմազատա տըր։ Եունան մէպուսանը մէճլիսինին պունատան ագատմ վիւքէլատէ դարշէմ նիսբէթինէ զուլատը վէրմիշ օլտուղունատան, գրալ թարաֆընտան ըսդվ օլունարագ, եէնիտէն մէպուսան ինթիխապընա միւպաշիրէթի օլունմուշ օլտուղու մալիմ օլուր։ Պու ինթիխապ մատատէսինտէ, հիւքիւմէթ վէ թարաֆկիրլէրի իլէ, մուխալիֆ ֆիրգա պէյնինտէ պիր կիզլի գավգա պուլունուպ, իքիսի տախի գանմարատա էքսէրիէթ քէնտի թարաֆընա պուլունմասը նիսբէթինէ մէպնի, քէնտի թարաֆլարընտա օլան զաթլարընը գուրա դագանմասընա չալըշմազատա տըրլար։ Հիւքիւմէթ թարաֆընտան իսէ թէհմիատամիզ հազրըզլար կէօրիւլմէքտէ օլտուղունատան պու խուսուս պիր գաթ տահա էհալինի հիսատէթ վէ զաղապրընը թահրիք էյլէմէքտէ տիր։

Պու ճիհէթտէ իլէ տախի կէօրիւնիւր քի, հիւքիւմէթ թարաֆընտան զուհուրա կէլէն պունճա զայրէթլէրէ բաղմէն, Մուխալիֆ ֆիրգանըն բէյիսի պունան Մ. Գօմունուրս, գամարատա ազալարը էքսէրիէթի քէնտի թարաֆընտան օլմասընա մուվաֆֆագ օլաճագ տըր։ Վէ ֆիլվագը պու խուսուս իճրա օլունուպ գամարատա հիւքիւմէթ թարաֆընա էքսէրիէթ կէօրիւլմէսինի թագտիրտէ, շնմտիքի, Պուլկարի գապինէթօսու իսթիֆատէ մէճլիսը օլաճագ տըր։

Պու պապատէ պու կիւն վէ եարընը, ազալարընը ինթիխապը թէքմիլ օլտուգ-

տա, էքսէբիեէթ գանդի թարաֆտա պուլունուզունա տայիր պիր խարէր ալնասպիէՃէկի տէբքեար տրը։

Մ. Թիւբրըմանդն, Ամէնատա ՄիաՃԹէմեաեի Ամէրիքա սէֆիրի նասպ օլունմասը, Ամէրիքա Սէնատօ մէՃլիսի Թարաֆընատան Թատիպ օլունմուշ տուր

Տանիմարդա գրալը վէրլեի ահար բըրէնա հաղրէթլերի, քէնոմ պիրատերի պուլունան Եուանան գրալը հաղրէթլերինէ պիր վեկեթա վէրմէք իւզրէ պիր գաշ կիւնատէն պէրու Ամէրիքատա պուլունմադատա տրը։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Կէրէք ծէլէբէսիրին ահվալը հոբբընդա, Զարը հաղրէրնէ Մարտէրբէրինահ բուրաֆընդան, Զարը շէվէրնիմիրը հաղրէրնէ Փոխշահիէրինէ բոֆ-պիմ ֆէլէքնա բոֆբրիս։

Մանչուրիան 627 ինջի նէ-սիէսինդէ պոֆբէյէ։

«Քէնոմ քէշֆիմէ նազարէն, Կիրիա էհալիսի իւչ գրամա թատպիմ օլունապիլիր։ Պիրինճիսի, —էն չօգլուգ գրամը տրը— եանի, քէնարլերինին մէսլասալի օլմասան պարըշգալըգլարատան թապէրեգ օլունմուշ օլուպ, պիր ան էվվել տայլշի հալին խատէսինէ, չէտիսէն արտա խէնդլրատէն իպարէթ տիր։ Իքինճի գրամ տասի, հէր պիր չէյատէն զիեատէ, զօրպալարդն ինթիկատիրատան, վէ իթատէ խէնդլրին մալլերի գապթ օլունաճաղնա տայիր, մէրգուման թարաֆընատան գուհուր խէն թէհտիալերատէն գօրգուպ վէ թէրէտատա իւգրէ պուլունանլար տրրար։ Վէ իւչինճի գրամ իսէ, քեամիլէն մանիրա թէկլեթատ պիր մէնֆատարը օլանդարատան իպարէթ տիր։ Իչլերին պու հալիտատ, գապատատ ատհիպէրինին չէքէճէքլէրի սէրէնճամրատա, ատչուպլարդն տատի տիւչար գրընմալարը զրմիրնատա գարուրի իճապ իսէն պիր մէճպուրիէթատէն մատատա, պաչգա հիչ պիր բեատատատան տօրտեր, գան ատօքիւմմէմի հապզնատա, գաթը հաղրէթի Փատիշահիէրինին էմրի Շահանէլերի մէյատատատ գատագրա հալտ, սպասէրա ճէպը գուլլանդրմադ միաքրնատիգ իսի»։

Պատէհտ, պիր ուտատ մի մէՃլիս թէՃմիմնէ ատայիր մանիմանի վէրտիրլերինատ, Զամը հաղրէթի ատարագամիէրի, Լաքօսալարդն իթատատրնա ատայիր չէօյլէ իչար իթմիչլեր տիր։

«Մուհիմմ պիր թէատաբի։ Լաքօսալար, ատայնտա, իթթիֆաղն պաչգնատա պուլունմուշ օլուպ, վէ հարթիա, քէնոմ քէօյլերի իսի իչլատ խատատատ իլք նիչանը վիրէն»։

Ուտատ մի մէՃլիս նայեմբերին 23 իւնատէ քիւշատա օլունմուշ տուր, վէ եէնի խատաբէ տատի գէկատմրնը 3 տէ գուբուլմուշ տուր։ Գէկա։ 8 տէ Ամրի բաշա հաղրէթլերի, Լաքօսա եագդն պուլունան Զուբիա նամ քէօյ կիմ տրք։ է, մէգքիւբ քէօյլեն է հալտի, քէնոմլերինէ պիր արդուհալ թատամ խոպ։ «զօրպալարդն կէլեպ քէնոմ խանէլերինէ սրդնրպատա, քէնոմլերի զարշը էնվալի էօրֆիլ։ իճրա իթմէքլերինի պէհան իսի, մէրգումանդն զուբումանատան գուբթուրմադ իչլեն, քէնոմ խանէլերինին երդրմանարը նիհատ» իթմէքլերինատէն, մի չարիէյէ հաղրէթլերի տատի տատրիր։ Շահանէյ էմր իմիմիշ տիր քի, մէրգումանդն պու արդուլերինի իճրա իթմէնիլր։ Ամրի բաշա հաղրէթլերի, ՃԷգլիսէ գալարդրարը թէնքիմ էնատատ, է հալինին ատրմա հաֆտատատ իչլեն էլի ատրատան թէատրլերին խարիճնատ, տէբատատ խարէն թէատրը։ Ճայրնդ մէգքիւբ Զուբիալարդը արդուտատ իճրատրնին թէատրլերի օրատուզունա պէհան իթմիչլեր տիր։ Ուտատ մի մէՃլիսին վէտատ 45 ինէ գատատ տէվամ իթատիկի էնատատ, գաթը սէտատէթրէնատիրլերի։ Եէնի իտատէնին նիզամնամէսինի վագ իթմիչ, վէ է հալինին, մալիեէ խաղինէսինի օրան պօրճանատան մուտաֆ գրընմատրը իրան իթմիչ օլուտուզունա պէհանատէն ատնրա, քէնոմ հիքմէտէլրինի պիթիրիսի, ՃԷգլիքէն ատնվարա հաղրէթի իսի բարօրթօլարդն տատի չէօյլէ իսիտատա իսէրլեր։

«Պաչլանդրան իչին տէվամի, իւչ տալրդ թէհրիպէսի իսի քէտրի մալիտատ իթմիչ օլուպ, ճէգլրէտ վալի վէ ատրամիսի գարար վէրմիչ իսէ, էրզէրումէթէ վէ էմրի թէգատատէ տայիր օրան թէատրիլերին իճրատրնատա տատի, օլ գատատ խոհիշկէր պուլունտուզունա, տանեատա կան իթմէքլիք օլուպ, վէ պունդարդն քեաֆիֆէսի տատի վազիֆէսի տատի գանդ հարալ իսէ կէմիրէլէր տիր»։

Լէվանդ։

— Թրըհտատա ատանճադը հէվալեսինատ էօթէատէն պէրու էշգիրա էքսիք օլմայուպ, հէր վագրթ էհալիյի ֆուգարատա զուլմ վէ թէատատի իթմէքատ օլատուգլարընատան, վէլայէթ վալիսի տէվլէթլու բաշա հազրէթլերինին թէշրիֆլերինատէն պէրու թարիգի շէգավէթատ պուլունան նիչէ էշգրեանդն ավենէլերի իսէ վիճատալերինի գալարդրրպ էհալիսի մուսլիմ վէ գայրը մուսլիմէնին ատաչ իչ վէ բահթանատատ օլունմագատա իսէ, Ղօլսալա ճամի նամ շագը թրըհտատա ճիվարընատ կէչէրէք վէ զէնկին ատէմիրատէն ադճէ թատարադ պրըդմագատա օրատուզու մուսկուս կէչէնիրատ Եէնիճէ գալարընատա Գալարատուրուն նամ մահէլատ թրըհտատա մութէպէրատնատան Ղալբի ատանդն իբինէ ֆէր էվատալարընը թատարադ պրիրիսինի պրըդմիշ, Ֆրագատ տիկերինի պէրատերճէ ատրդ 1,000 ղիրա իսթէմէք իսէ պիչարէյի Ղօլսա ճիվալարընատա Գալարամա տէրէսինատ իչ կիւն պիր մագարա տէրուենինատ թէվզրնի իսէտիկի հալտ, խրիսթիանատ չալուշալրընատան պիրիսինին մալիմանթ քեամիլսի օլմասը ճիէթի իսէ թէհարրի իսէր իքէն, շագրն մէրգուման ըն ֆիկրլերինատէն պիրիսի մէրգուտ շալուշալ կէօրնիճճ թիւֆէնք ատարագ ֆիրար իմիշ վէ թիւֆէնկ սէպերի չօգալարդճա մագարատատ պուլունան էսիր իսէ Եուանան ատկէրի գուչագլարընատան Քօսթի նամ քիմնէ պէն էօրմէգդէն էվվէլ պարի պէն սէնի էօրատա, էյիմ տէյէրէք էսիր օրան պիչարէ տէրլդանլրատա գրլուճճրը չէքանկնատ, պիչարէ էսիր տատի տէնին խագքինի չայը չրրը էգրիմրիմ վէ սէնին պուրատա օրատուզունա պէն խագէր վէրմէմ տէյէրէք, չօգ ըճարար վէ նիհատարը իլգէտիքատէն սանրա կիւճ հայ իսէ էքինատէն գուրթուլուպ, արչարը չարար իքէն տատի էէ թիչէրէք էսիր օրան տէրիգատա տատի գուճատարդ Քօսթի տատի տէրատէմ խարէրէք, պուտարդգատա տատրատան թիւֆէնկ սէպերինատէն պիր էքի պէօրէք տատրէրի բէտիֆէի Շահանէ էէթիչլեպ էտարէթատէն թուրան Տիմիթրաքի իսէ չագրն մէրգում Քօսթիսի հիքքիմէթէ կէթիրէրէք վէ մահէլէրատէն կէչերիր էքէն գարը վէ էքքէք սօղադրատա չրդրպ վէ պարչարընը աչարագ վէ էսիրլիքատէն գուրթուլան Տիմիթրաքի ադրատարագ Զամը հաղրէթի Փատիշահիէ տուտ վէ սէնարէր իրէտիպ, մահէլի հիքքիմէթ արդը թէչէք քիր իլէմիշէր տիր։ Վէ չագրն մէրգուման ճամի Հայ իսէ էքինատէն գուրթուլուպ, մահէլի հիքքիմ կիւնիս, միաշարիէյէ հաղրէթլերինի Խոթանպօլա կէթիրմէք ճանիպինի միթիրատի թէթատատ ատրդ։

Միաշարիէյէ Ղամրդ բաշա հաղրէթլերինէն իքի ատամաղարը տատի վարօրու մէգքիւբ իսէ խոթիգպալի կիթմիշէր տիր։

— Վիէնատատան վարիա օլան պիր թէլէկրաֆ խոպէրինէ նէզարէն, Տէրսէատէթ Բուսիա սէֆիրի ճէնէրալ Իկնաթիէֆ հազրէթլերի, մատամատը իսէ Եարընքի կիւն Խոթանպօլա վարէլ օլաճագլար տրը։ Թատման նամ Բուս պէյլիկ վարօրու Վարնատա միամայիլէյէ հազրէթլերինէ պէքլէմէքտէ տիր։

Սէֆիրի միամայիլէյէ ալաֆրանկա մարտ 28 տէ Պէրլինատէն կէչիպ, Բրուսիա գրալը թարաֆընատան գապուլ օլունմուշ տուր։

— Բազար իրթէսի կիւնքի նիսխէմիզատ Ֆէվզիսի Օսմանիյէ գումբանեսը վէ մանթպախը ամիրէ միատիրի Զիյա պէյին վուգուի ինֆիսալի իսէ Ֆէվզիսի Օսմանիյէ տիրէքթօրլուղու Կէմէլիյիք թէրատանէսի նազրը Հասան պէյ հազրէթլերինէ իհալէ պույրուլմուշ ատնիլճէք եէրատ, սէհվէն «թէրատանէյի ամիրէ մէքթուպճուսու տապրդ Ալի պէյէ, վէ... Հասան պէյէ տատի գումբանեայը մէգքիւբ մուավինլիյի իհալէ պույրուլմուշ» տուր տէնիլմիշ տիր։

ՀԱՎԱՏԻՈԱԹԸ ԹԷԼԷԿՐԱՖԻՑԷ

Պ-ուրէշ, 6 ապրիլ։

Գամանդատատ Մ. Պրաթիանօ, Եէհուտիլերէ գարշը գամանդատա թատպիմ օլունան թէքլիֆլէր կէրի ալընմատրգճա, Եաշատա միլլէթ մուհաֆըզը ատատքիրի իհտատրնա միատատատ իթմէեճէկինի պէեան իթմիչ տիր։

Վ-ուլինդա (պիլա թարիխ)

Ամնատօ մէՃլիսինատ, շահիտլերին տիյնէնիմէսի խիթատ պուլմուշ, բէնճէմիսի կիւնիս մուհարէմէեէ տէվամ օլունաճադ տրը։

ԹԻՒՃՃԱՐԻՑԷ

Ապրիլ 6 բիրաչատ։

ԷՍՏԱՄԲՈՒԼ ՈՒՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Փարիս։

Ակչալար	34,90
Գարատանար	34,70

Լոնտրա։

Ակչալար	34 1/8 ատն 34 3/8
Գարատանար	34 1/4 » 34 1/2

Օսմանլը իսթիգրազը 1865 ին։

Ակչալար	290,
Գարատանար	289,

Ֆրանսագ ֆոնտատատ 0/0 3 ֆայիզի։

Ակչալար	69,47 1/2
Գարատանար	69,27 1/6

Իթալիան ֆոնտատատ։

Ակչալար	50,
Գարատանար	49,65
Ինկիլիզ ֆոնտատատ	93 1/4
Վիէննա (10 Ինկիլիզ լիրատատ) ֆիս։	113,65

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Լիվերբ-ուլ 4 ապրիլ։

Նիւ-Օրլեան Միսիսիպի բամբակ։ ատչրյատ 12 1/2։ Գարատանար 12 1/4։

Մրատը բամբակ 13 1/4։ Տօրթրա սուրատի 11 1/4։ Իսմիր 11։

Մատը 30 պին պալեա։ բիաչա իչթիհար տրը։

Մարսէլ 4 ապրիլ։

Փնտատատ վ Ամատա բամբակ 115

Կուրճիսթան » 110 115

Մատը 250 պալեա։

Կուրճի ճամբատատ պէհագ 60-80

Պուրդագ պուրդատը եամ շագ 129/125 բիս։ 48 ֆրանգ 50 սանթիմ։

Վարնա պուրդատը եամ շագ 128/124 բիս։ 46 ֆրանգ։

Թունա պուրդատը եամ շագ 128/124 բիս։ 45 ֆրանգ 25 սանթիմ։

Բէք չօգ մագ կէմիքատ վ բիաչա սուրիուն տուր։

Լիվորնա 4 ապրիլ։

Թունանդն եամ շագ պուրդատ ֆիեամիրատը գավի օլուպ, բիաչա տուրկուն տուր։

ՄԷՍՔԻՒՔԱԹ

Լիրա Օսմանը 100 ղրշ. հիսապը իլէ:

	ղրշ.	փր.
Ինկլիզ լիրասը	109	14
Ֆրանսըզ »	86	27
Բոլ	89	5
Քըրմիզ	51	5
Պէհալ Մէճիտիյէ 20 լիք	52 փր ֆարդ	
Պէշ ֆրանք պէհալ	—	—
Պէշլիք մէթալիք 104,25	104,30	
Քագըր	112,20	

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Անցեալ հինգշաբթի օրուընէ ի վեր բոլոր ազգ․ երեսփոխաններըն՝ ազգ․ սահմանադրութեան ազեալ օրինակն իրենց ձեռքն ունին, բայց ժողովուրդը Մասիսի անցեալ շաբաթ ուրբաթ թերթին մէջ եղած քաղուածէն զատ տեղեկութիւն մը չունի ատոր վրայ․ ուստի այս մասին ժողովուրդը տեղեկութեամբ լեցնելու համար լրագրոց պարտականութիւնը դեռ խիստ թերի կատարուած է․ զոր մաս մաս ամէն մէկ խմբագիր կատարելու հարկաւ պիտի փութայ։

Քանզի մենք մեր պարտականութեամբ — 1860էն ի վեր 3 Սահմանադրութիւն տեսանք — ․ առաջինը խիստ ազատական, երկրորդը չափաւորուած, իսկ երրորդը չենք գիտեր վերաքննութեան բովէն ելնելէն վերջը ինչ պիտի ըլլայ, բայց հիմակուան ձեռքերնուս եղածը բոլորովին սեղմուած է․ ամէն զօրութիւն կեդրոնին տրուած է, մէկ խօսքով ազգ․ վարչական շրջանակը՝ իր ուժը կեդրոնէն պիտի առնէ — աշխատութեանց բաժանումը անանկ կարգի մը դրուած է՝ որ աշխատելու համար ամէն մէկ ընկերութիւն պէտք է որ գրեթէ կմախաւ կեդրոնական վարչութեան խնամնես։

Այս անգամ խօսելիքնիս այս մասերուն վրայ չէ, այլ պիտի նայինք թէ մեր ազգային պիտոյքները հոն նախատեսուած են մի՞։

Յայտնի է որ՝ ամէն ազգ կամ ընկերութիւն կամ անհատ, միշտ երկու տեսակ յարաբերութեանց ենթակայ է․ մէկը ներքին, միւսը արտաքին — մենք ալ մեր Օսմանեան կառավարութեան տակ մեր ներկայ վիճակով միշտ այս երկու յարաբերութեանց ենթակայ ենք —

Մեր ներքին յարաբերութիւնն է՝ ազգային ու ազգայինս կրօնական մասին ունեցած յարաբերութիւնները — մեր եկեղեցիներ, վանքեր եւ դպրոցներ եւ այն ունինք — ասոնց եկեղեցականներ, վանահայրներ եւ ուսումնապետներ եւ ասոնց վրայ հսկող Պատրիարք մը եւ առաջնորդներ, եւ ասոնց ալ քով խորհրդականներ կամ ժողովականներ ունինք․ ըսել է պաշտօնեաս համեմատ պաշտօնեայներ ունինք — ասոնց թէ իրարու հետ ունենալիք ներդաշնակութիւնք եւ թէ ազգային անհատներու վրայ ունենալիք պարտաւորութիւննին եւ թէ ազգին ընդհանրութեամբ իր ազգային պաշտօնեաները ընտրելու, փոխելու, համար ունելու եւն․ իրաւունքները այս կամ այն կերպով անօրինելը մեր Սահմանադրութեան մէկ գործն է — մեր հիմակուան եւ ասկից առջի եղած Սահմանադրութեանց բոլորն ալ ասով կըսկսին եւ ասով կը վերջանան — եթէ ասի միայն կանոնաւորելը բաւական է ազգ․ կատարեալ բարեկարգութիւն կոչելու, թող կոչուի այնպէս, եւ այս սխալ բմբռնումը ժամանակին ուզէ։

Սահմանադրութիւն մը միայն ներքին պիտոյքը նախատեսելով մեր բոլոր պիտոյից չը կրնար կանոնաւոր կերպով պատասխանել․ ուստի եթէ կուզենք ազգս այն շփոթութենէ ազատ պահել, պէտք է որ՝ արտաքին յարաբերութիւննիս ալ անով ապահովենք —

Ազգային ամէն մէկ անհատ իր անհատական գործոց համար պարտական է ուղղակի կայսերական կառավարութեան, բայց կան ալ պարտականութիւններ որ՝ կայսերական կառավարութենէ ընդ հանուր ազգին կամ կրօնին յատուկ արտօնութեամբ շնորհուած ըլլալով, ասոնք ազգին միջնորդութեամբը կը կատարուին։ Ասոնք Պոլսոյ հայերուն համար այնչափ կենսական բաներ չեն, ինչպէս է մրցողներու եւ քաղաքներու միջնորդութիւնք կամ ասոնց քաղաքական պաշտօնեայ ներկայացնին, բայց գաւառներու համար այնպէս չէ։

Գաւառներու մէջ, առաջնորդները կամ թաղական խորհուրդները եւ այն կայսերական տուրքերու բաշխման եւ հաւաքման մէջ կայսերական օրինօք խիստ շատ գործեր ունին․ որոնք գաւառական հայոց համար մահու եւ կենաց խնդիրներ են — նոյնպէս նաեւ կայսերական կառավարութենէ նոր հաստատուած գաւառական օրինօք (վիլայէթ թէշքիլաթը) գաւառական ազգային գործոց գլուխները գաւառական ժողովոց մէջ բաւական աթոռներ ունին, ուր կը բազմին յանուն ազգին կամ կրօնին։

Այս է մեր արտաքին յարաբերութիւն կամ գործ կոչածը։ —

Նոր սահմանադրութեան մէջ, ինչպէս առջիններուն մէջ ալ ասոնց վրայօք բառ մ'անգամ չը կայ, եւ չը կար։

Պատրիարքական կամ կեդրոնական իշխանութիւնը, ուր ամփոփուած պիտի ըլլայ բնականաբար, մեր ազգային բոլոր գործոց եւ յանուն ազգի կամ կրօնի եղած բոլոր արտօնութեանց՝ ընդ հովանաւորութեամբ կայսերական կառավարութեան վերջին տեսչութիւնը, զուրկ է բոլորովին այս արտաքին յարաբերութեանց մասին ունեցած տեսչութենէն կամ իրաւունքէն։ Նոյնպէս նաեւ առաջնորդները կամ գաւառական ազգ․ գործոց գլուխները նոր սահմանադրութեամբ այս մասին պաշտօն մը չունին։

Միթէ՝ կայսերական կառավարութիւնը ազգ գործերը անանցի՞ թողած է — ո՛չ — միթէ՞ գաւառական ազգ․ գործոց գլուխները լիազօր են այդ պաշտօններուն մէջ — ո՛չ — միթէ գաւառներու ժողովոց մէջ բազմող ազգայինները, իրենց անձնական արժանիքին համար հոն պիտի բազմի՞ն թէ, յանուն ազգի կամ կրօնի — ո՛չ — յանուն ազգի կամ կրօնի պիտի բազմին — ասոնք իրենց գործոցը մասին միթէ կեդրոնական վարչութեանը կամ պատրիարքին պատասխանատու չեն մի՞ — այո՛, պատասխանատու են։ Ուրեմն այդ անձինքը կամ այդ գաւառական ժողովուրդը իրարու հետ ինչ յարաբերութիւններ պիտի ունենան, եւ կամ այդ յարաբերութիւնները ըստ հաճոյս պիտի անօրինուի՞ն։

Ահա այս է ազգին ալ վտանգը — միջնորդականները տուրքի եւն․ խնդիրներու մէջ նոյն իսկ գաւառական ազգ․ գործոց գլուխներէն է որ կը ճմլին, կը զանգուին, կեդրոնական վարչութեան սրահը մինչ կը լցուին, եւ տարին գրեթէ 20/30 անգամ Ս. Պատրիարքը Բ․ դուռը երթալու կստիպին։

Անկից է որ՝ մեր ազգ․ վարչութիւնը չը կրնար ըստ․ ազգին համակրութեանը արժանանալ, ասով է որ՝ չենք կրնար մեր ազգայիններուն ճակատին բաց ըսել թէ «տուր քու ազգ․ տուրքդ կամ բաժինդ, քեզի համար քու գաւառական տուրքիդ համար նաեւ կը խորհինք հոս, քեզ հարստահարող ազգակիցներդ քու վրայ ալ անիրաւութիւն չը կրնան ընելու [illegible]։

Այս խօսքերը ո՛չ առջի սահմանադրութեան օրով կրցինք արտասանել եւ ո՛չ այս սահմանադրութեամբ պիտի կրնանք ըսել, որու հետեւանքը պիտի ըլլայ, այս սահմանադրութիւնն ալ անժամանակ գործերնէ, ասոնց անոր բուն խուչընդոտը գիտնալու։

Այս թերութեան մէկ անցեալ օրինակը հոս յիշել խիստ կարեւոր կը գտանք։ —

Կը յիշենք հարկաւ լուծեալ քաղաքական ժողովոյ ատեն արտաքին գործոց պաշտօնեայ Բ․ Ալի բաշայի օրով ու Պատրիարքարանի ուղղեալ հետեւեալ խնդրով մէկ հրահանգը թէ՝ «Պատրիարքարանն՝ թագրիր գրելու մասին իրենց սահմանը չափազանցելնուն համար՝ այսուհետեւ թագրիրներն չի պիտի ընդունուի» եւն․ ասով միթէ Բ․ դուռը հայոց ազգերուն արդէն շնորհուած արտօնութիւնները ջնջե՞լ կուզէր ո՛չ երբէք — այլ կուզէր չափաւորութեան դաս մը տալ Պատրիարքարաններուն, ինչպէս որ վերջի բանած ընթացքէն ալ տեսնուեցաւ։

Արդ եթէ թագրիր գրելու մասին արտօնութիւննուս չափը գիտնայինք, պիտի համարձակէինք մեր չափն անցնիլ, եւ Բ․ դրան պժգոհութիւնը մեր վրայ հրաւիրել կամ բառացապէս պատժուիլ — ատոր այս՛ ըսելը հայերուն ինչ բնաւորութիւն ունենալը չը գիտնալէն յառաջ կուգայ։

Ուստի անանկ բան մը եթէ մէկ քանի անգամ մեր ապիկարութեանը պատճառաւ դարձեալ պատահի, հարկաւ տուած դասը կը փակուի եւ մենք մեր արտօնութեանց ու նորման համարուելով Պատրիարքարանի ու Բ․ դրան միջնորդելու արտօնութիւնը եւս կառնուի։

Հոս կը վերջացնենք այս մասին մեր խորհրդածութիւնը՝ եւ մենք մեր պարտքը կատարած սեպելով, այս թերութիւնը մանաւանդ այս վտանգաւոր թերութիւնը ուղղել որու որ անկ է, անոր կը թողունք։

* * *

ՄԱՐԴ ՈՒ ՊԱՇՏՕՆ

Հին կարծիք — նոր կարծիք, նկարագիր — մտաւորական տեսակէտ եւ մարդկային յառաջդիմութիւն․

Հին ու նոր ուսմունքներ կամ հին ու նոր դարեր, որ կրօնական լեզուով կը կոչուին Աստուածաշունչի դար եւ Աւետարանի դար։ Ի՞նչ է այս երկու դարերու տարբերութիւնը։

Կրնայի որ Աւետարանի կամ քրիստոնէութեան ուսմունքը առաջին հին ուսմունքեան փոխան դնելով նոր ու բարեկարգ ուսմունքին մը բացաւ, անանկ որ հին ուսմունքը խաւար ու բարբարոսական եւ նոր ուսմունքը լուսաւոր ու բարեկարգ համրուած է։ Իրաւ թէ ըսել ուզուէր որ՝ հին ուսմունքեան ատեն խաւար ազգութիւն, անօրէն բռնութիւն, բարբարոսական պատիժ եւ անիրաւութիւն կը թագաւորէր․ իսկ այս նոր ուսմունքեան ատեն խաղաղութիւն, արդարութիւն, ներողամտութիւն եւ բարեկարգութիւն կը փայլի, կամ թէ այն ատեն մարդկութեան սակ կեղեւը կար, իսկ այժմ ճշմարիտ մարդկութեան հոգին կը փայլի․․․։ Իրաւ, գերագոյն բարեկարգչին (Քրիստոսի) քարոզութեանը նայելով այսպէս ըլլալ պէտք էր, քանզի այն ատեն ցեղականութիւնը զօրացած ըլլալով ազգաց մէջ ատելութիւն կը թագաւորէր, իսկ հիմա պէտք էր ցեղասիրութիւնը մարդասիրութեան փոխուէր եւ ազգաց մէջի ատելութեան խաւար վարագոյրը բոլորովին խորտակուէր․․․ արդարութիւն ու խաղաղութիւնը ամէն կողմ տարածուիլ եւ եղբայրսիրութիւնը լուսաւոր փայլել եւ հաւասարութեան օրէնքը յարգուիլ, ինչպէս որ կ'ըսէ նոր ուսմունքեան ոգին ու բուն սկզբունքն է, բայց ո՞ւր է․․․։

Նոր ուսմունքը մարդկային սեռին ինչ պարգեւեց, զոր Հինը չունէր։

Այո՛, նիւթապէս շատ բան պարգեւեց, իսկ բարոյապէս՝ սակ չոր անուն մը ընծայեց, արդեօք սխալած կըլլա՞նք։

Ցիրաւի, ինչ որ 66 դարը չկրցաւ ստեղծել, այս մօտ ատեններս 66 տարին գործեց [illegible] որոց օգուտն ու արդիւնքը այսօր ամենուն շօշափելի են։ Կարծեմ աւելորդ է հոս յիշել հեռագիրի՝ շոգեկառքի, եւայլն օգտակար գիւտերը։

Այո՛, ինչ որ Հին ուսմունքեան ատեն 40 դարերու անծանօթ էր, նոր ուսմունքեան վերջերը 40 տարին գտաւ եւ երեւան հանեց։

Եւ ինչ որ նիւթապէս այն ատեն չկար, այժմ կայ, եւ պատահմամբ ալ ինչորս գիտութեան մարդկային զաւակը զարմանալի հրաշքներ պիտի ստանէ, եթէ գիտութիւնք կը կենդանին այսպէս սիրել ու յարգել եւ հետեւիլ անոր, բայց չենք կրնար չխոստովանիլ ալ որ՝ ինչ որ հին ուսմունքեան ատեն կար, այժմ չկայ, եւ այս նոր ուսմունքեան մէջ նոր ինորոյ օգտակար եւ աքանչելի գիւտեր ստեղծող միտքը չկրցաւ այն մասնաւորութեան մէջ թաղուած գաղտնեաց թափանցել, — ո՞վ կրցաւ գիտնալ թէ հին ատենը ծածկեան ինչպէս կը շինուէր․․․ —։

Սակայն բարոյական մասին՝ ո՞ւր է հին ուսմունքեան հետ բաղդատմամբ նոր ուսմունքեան բարոյական մեծագործութիւնը — իր ընկերին օգտուլ եւ բարիքը խորհող ազատ բանականութեան ճշմարիտ պատկերը, սրտով եւ մաքրով գատամրատակեալ ազատ մարդկութիւնը։ — Սուտը ու գիտութիւնք՝ ու վերջին տարիները սխալ իր շօշափելի եւ զգալի օգուտները գուցէ տալ — մարդկային հանճարը երեւնալ, — բայց մէկ փոքր մասին մէջ միայն։

Ուրեմն մարդկային սեռին վրայ ի՞նչ բարոյական փոփոխութիւն ունեցաւ այս նոր ուսմունքը, ուրեմն ո՞ւր է կրօնասիրութիւն՝ կրօնաւորներու քարոզած բարոյական մարդկութիւնը։ — Ո՞վ պիտի տայ ու փոփոխութիւնը — Քրիստոնէութիւնը։

— Բարեկարգութիւն լսուած կրօնքը քարոզով եւ դաւանութեան մէջ չգտնուած բանը կինո՞յ ընդհանուր աշխարհէն փնտռուիլ։ —

Նոր դարու մարդիկ հին դարու կարծիք։

Դարը փոխուեցաւ, կրօնքները շատցան, բայց մարդիկ կարծեն, աւելի գեշցան․․․։

Հին ուսմունքեան մէջ ի՞նչ բարոյական չարիք եւ մարդկային սեռն իր ազատ հասակին մէջ ազէտ ու թշուառ պահող ինչ տարժանելի կարծիք ու կարծիք կար, որ այս նոր ուսմունքեան մէջ չկայ։

Եթէ ազգասիրութիւն, նկարութիւն, այժմ ալ աւելի, եթէ հաւասարութիւն եւ բռնութիւն, իրաւանց բռնաբարութիւն եւ մարդկային հանճարին դէմ ատելութիւն այս նոր ուսմունքեան մէջ — մանաւանդ քրիստոնէութիւնը դաւանողաց մէջ — ալ աւելի, եթէ աչառութիւն, եւ կրօնքի ու ազգաց խտրութիւն ու ատելութիւն, այժմ աւելի եւս կայ․ — եթէ ազգասէր սիրող, յանցաւոր ու մեղաւոր մարդոց հետ քաղցրութեամբ վարուող, հպարտ ու զոռոզները յանդիմանող, իրաւունքն ու հաւասարութեան օրէնքն յարգող հեզ ու աղքատիկ եւ բարերար Քրիստոսը դաւանող եկեղեցեաց եկեղեցական պատմութիւնք նախնի առաքելական եւ հիմնադրական պատմութեանց հետ բաղդատելու ըլլանք, քրիստոնէական եկեղեցեաց պատմութեան ամէն էջերուն եւ ամէն տողերուն վրայ արիւնալից գիծեր, — սոսկալի մասնաւորութիւններ, քանիներ հարստահարութիւն ու բռնաւորութիւններ, սրբապղծութիւն ու մարդասպանութիւններ, դաշնական վարմունքներ եւ անխիղճ յափշտակութիւններ․․․ (աւելի կրօնականի ձեռօք գործուած) մեր առջեւն ելլելով մեզ պիտի սոսկացունեն։ —

Մնացածը կայ․

ԻԼԱՆԱԹ

ՎԻԷՆՆԱ ՎԷ ՐՈՒՍԻԱ ԲԻԱՆԳՕԼԱՐԸ

Վիէննադըն հէր նէվի բիանգօ ազաբօնլարը վէ բրօմէսլէրի, Գալաթադա Գօմիսիօն խանը գարշըսընտա Նօ․ 46 սարրաֆ Ճանէթօ տիւքքեանընտա ֆիրուխթ օլունմագտա տըր․

Մէրգում Մ․ Ճ Նէթօ հէր պիր քիմսէ իլէ շէրիքլիկի օլմայըպ, վէ սաթտըղը պիլէթլէր իսէ էրինաէ գալբ օլմայաճաղը թէմին գըլընըր մանասընտա պիր սէնէտ պէյզա մէհիր պասըլըր տըր․

1864 սէնէսի գրէտի բիեանգօսու պու սէֆա ալաֆրանգա ապրիլ 15ամ Վիէննատա չէքիլէճէք գազանան 900 պիլէթտէն, իքի չէգանը 220 պին ֆիօրին, իքինճի 45 [illegible] էր պին 7, 8 վէ 9 ունճու իքիշէր պին ֆիօրին գազանըրդան սօնրա 6 պիլէթ, պինէր 15 պիլէթ 500էր․ 30 պիլէթ 400էր վէ 840 պիլէթ տախի 150շէր ֆիօրին գազանաճագլար տըր․

Բրօմէսլէրին ֆիաթը 30 ղուրուշ տուր․

Բէգզալիք պու մահէլլտէ Բուսրանըն պիրինճի վէ իքինճի իսթիգրազլարը բիանգօսունուն պիլէթլէրի ֆիրուխթ օլունուր․ պունլարըն սէնէվի 0/0 սէ 5 ֆայիզի օլուբ վէ իքի թէֆա չէքիլիր․

Պիրինճի Նօ․ գազանաճագ 200 պին, իքինճի 75 պին, սայիրլէրի հաֆքէգա 40 պին․ 25 պին․ 10 պին․ 8 պին․ 5 պին վէ 500 գարաշօն գազանաճագլար տըր․

Պէյօղլընտա Թագսիմ ճիվարընտա վագը Գամիօլ իչ քիլիսէսի իթթիսալինտէ քէօշէ պաշընտա ճատտէյէ, Նիւմէրօ 30 կագինօտա, խամամըօղլու եաբըլը տաշլը ու սուճուգ, կլօտէն, բաստըրմա, չէօրէք պուլունտուղունտան, խըթէքլի օլան վաճլարըն օրտա թէն րէֆիլէրի արզու օլունուր․

Պէյ օղլընտա պիւյիւք ճատտէտէ Իրլէնի քիլիսէսի իթթիսալինտէ 192 Նօ իլէ մուրագգամ, սապըգ Իրլէնի թէաթրօսու տիրէքթէօրի, խալէն Միլան թէրէ եադրոր իլէ, վէ խամտըրու սիտա իլէ եօղրուլմուշ ալեա չէքէրլի չէօրէք սաթըլաճագ․ քէզալիք մէզ քիւր չէօրէքտէն, եինէ Պէյ օղլընտա պիւյիւք ճատտէտէ Ջամթիյէնին գարշըսընտա 250 Նօ իլէ մուրագգամ ուսթա Մոզոսուն կագինօսունտա սաթըլաճաղը, վէ իշպու բուսի մարտըն 25 ինճի բազար էրթէսի կիւնիւնտէն պաշլայարագ մաքսուս նիշանլը թէնէ գադար պու էքի մահէլլտէ դըյէսի 20 ղուրուշա սաթըլաճագ տըր․

Խըթէքլի օլանլար թէշրիֆէ բուղալէթ պույուրսուն, գիւքը օլան չէօրէքլէրտէն ալըրզըլարը հալտէ, քիմսէ իլէ խօշնուտ օլաճագլար տըր․

Թ Ի Ւ Ճ Ճ Ա Ր Ի Ց Է

ԻՍԹԱՆՊՕԼ · 25 ՄԱՐՏ 1868 ·

ԷՄԹԱԱՅԻ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ԻԽՐԱՃԱԹ

ՊԱՄՈՒԳ

Ատանա . . . Օգ.	10¼-10½ Ղրշ.	Սաթըլ	238-	Պալ.	Մէվ.	150
Կըրքաղաճ . »	9¾-10¼	»	400-	»	»	»
Աճէմ . . . . »	8¼- 8½	»	100-	»	»	
Կէյվէ . . . . »	10½-11	»		»	»	15000
Իզմիր . . . . »	11 -11½	»		»	»	

Պէյանը հալ — Բիրաչանտը ղալէբ գալի վէ իշթիհար տըր։ 25000 օգգա Գըրքաղաճ պամուղու Իսթանպոլ կիւմրիւկիւնտէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, վէ տարաարը սաֆի պամուգ օլմագ գավլի իլէ օգգասը 10 ղուրուշա սաթըլմըշ տըր։ Պու մալ կիւմրիւքտէ ղալէբ վըթլանմագտա օլուպ, սաթըճըլար ֆիաթլարը գալի թութմագտա տըրլար։

ԵԱՊԱՂԸ

Անատոլ երգաննըր		Օգ.	13½-14	Ղրշ.	
» երգաննամըշ . . .		»	7½- 8	»	
Կուրքճըխան երգաննըր . .		»	– – –	»	
» նիմ երգաննըր	20	Օգգասը.	1	Լիրա Օսմ.	
» երգաննամըշ .	25 26	»	1	»	»
Տօպրուճա	9-10		–	»	»
Էսկի շէհիր	8- 9	Ղ. Մէվ.			Պալ
Ռումէլի երգաննըր . . Օգ.	13-	»	»		»
» երգաննամըշ . »	8½-	»	»		»

Մէվճուտ 40,000 օգգա։

Պէյանը հալ — Բիրաչա գալի վէ եւքսէլմէքտէ մէյլալ տըր։ 25,000 օգգա Գօնիա եապաղըսը, փառէ իլէ, օգգասը 11 ղուրուշ 30 փարայա սաթըլմըշ տըր, լիրա 100 ղուրուշտան։

Մազը Աճէմ . . . . . Օգ	13½-14 Ղրշ.	} Լի. Օս. 100 Ղ.	
» Անատոլ . . . . »	12½ 13 »	}	
Սալէպ Գասթամունի	12½ ղրշ, լիրա 110		

ՃԷՀՐԻ

Գայսէրի պիւրինճի	16 -16½	Ղ.	Մէվ.
» իքինճի	16½		
Էնկիւրէ	16 –	»	»
Թօգաթ պիւրինճի	15 –	»	»
» իքինճի	14 –	»	»
Իսքիլիպ պիւրինճի . . .	14 –	»	»
» իքինճի	13½ –	»	»
Եօզղատ	13 –	»	»
Չօրում	12½ –	»	

Պու մալ տայիմա արանմագտա տըր. մէվճուտ մալ եօգ տուր։

Գիթրէ պիւրինճի	Օգ.	32-34	Ղրշ.
» իքինճի	»	29-31	»

Մէվճուտ մալ եօգ, իշ օլմամըշ տըր։

Աֆիոն . . Օգ. 260-265 Ղ.
Մահմուտիյէ » 145- » Պէհալը մէճհուլ իլէ

ՔԷՉԻ ՏԷՐԻՍԻ

Ամասիա	8½ - 9	Պարչասը	1	Օսմ.	լիրա
Եօզղատ	9 - 9½	»	1	»	»
Սըվազ	9 -10	»	1	»	»
Էրզրում	10 -10½	»	1	»	»
Գայսէրի	10 -11	»	1	»	»

ԹԻՖԹԻՔ

Էնկիւրէ	Օգգասը	40½-41	Ղրշ.
Չանղըրը	»	40 -40½	»
Պէյպազար	»	41 -41½	»
Չէրքէշ	»	40 -41	»
Գասթամոնու	»	41 -41½	»
Վան	»	36 -39	»
Գօնիա պէհաղ	»	33 -37	»
Չէնկէլի պէրիւփը	»	— —	»

Պէյանը հալ — Բիրաչա գալի վէ եւքսէլմէքտէ մէյլալ տըր։ Ինկիլթէրայատան սօն ֆիաթլարը ղալէբ ֆայտալը սուրէթտէ տիր, ֆիաթ եւքսէլմէք իւզրէ օլուպ, 36½ տանիլէ տիր։

Իբէլ եաղը	Մըսգալը	19 -23	Ղրշ.
Թօգաթ պագըրը	Օգգասը	10 -10¼	»

ՔԷԹԷՆ ԹՈԽՈՒՄՈՒ

Անատոլ . . . . }
Ռումէլի . . . . } 20 Օգ. քիլէսի 40 ղրշ. մէվճուտ մալ եօգ վէ իշ օլմամըշ տըր։
Ազօֆ . . . . }

ՍՈՒՍԱՄ

Լիրա Օսմ. 112 ղուրուշտան օգգասը 3½-4 ղուրուշ։
Պու ֆիաթ սաֆի իճին տիր։

ԶԷՅԹԻՆ ԵԱՂԸ

Ագտէնիզ ատալարընըն	Օգգասը	— —	Ղրշ.
Եէտի ատալարըն	»	— —	»
Մուտանիա	»	9⅛- 9¼	»

Այվալըք	»	9 9¼	Ղրշ.
Սագըզ	»	11 12	»
Միտիլլի	»	9 9½	»

Բուրտաքի սաթըշ ֆիաթլարը տըր. լիրա 106 ղրշտան։

Պէյանը հալ — Պիր գարար տըր։ Իսթանպոլ իհթիյաճաթը իչին տայիմա սաթըլըր օլմագտա տըր։

ԻՊԷՔ

Աճէմ . . . . . . Օգ. 50-55 ֆրանգա. իմտի ֆիաթ տըր։
Սաթըշ եօգ, մէվճուտ 200-300 պալեա։

ԳՕԶԱ

Պրուսա . . }
Անատոլ . . }
Գօլօս . . . } Մալ եօգ.
Ետիրնէ . . }

Ավրուպա պէյանը հալի — Մարսիլեա բիրաչայընտան կէլէն խապէրլէրի թէլկրաֆըյլա եօգլաար չէք նէ գատար կիւն դէ կիւն մալ գըթլանմագտա իսէ, պու ճինսէ իլէ սաֆի ֆիաթլար պիր գարարտա տուրմագտա վէ ուֆագ սաթըշլար օլմագտա տըր։ Պօլօ գօզասը 26 տան 28 ֆրանգ տըր։

ԶԷԽԱՅԻՐ

Պուղտայ սէրթ Աղազ	Քիլէսի	41 -42	
» » Պուճագ	»	39 -41	
» » Պալըքէսիր	»	38 -39	
» » Պուրկազ	»	39 -41	
» » Թէքֆուրտաղ	»	38 -40	
» եումշագ Աղազ	»	40 -41	
» » Պուճագ	»	39 -41	
» » Թունա	»	39 -41	
» » Պուրկազ	»	39 -40	
» » Վարնա	»	38 -40	
» » Պալչըգ	»	38 -39	

Օսմանլը լիրասը 105 ղուրուշտան։

Մըսըր պուղտայ Թունա		»	20 -21
» » Անատոլու		»	20 -21
Արփա Թունա	} Լիրա 110	»	17 –
» Անատոլու	} ղուրուշ.	»	17½–

Եէնի կէլմիշ օլան սալուշ 90.000 քիլէ պուղտայ սաթըլմըշ տըր։

Մէվճուտ. պուղտայ սէրթ	Եօգ.	Քիլէ.
» Մըսըր պուղտայ	»	»
» Արփա	»	»

Բիրաչա գիւնտէն պերի տուրկունլուգտա մէյալ տըր — Իսթանպոլ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, վէ պուրատա ֆիրուխթ օլունմագ իչին 4000 քիլէ Ռումիլի պուղտայը սաթըլմըշ 38 ղուրուշա լիրա 105 ղուրուշտան փառէ իլէ։

Նուհութ	Քիլէսի	— — Ղրշ.
Չավտար	»	— — »

Մալ եօգ վէ իշ օլմամըշ տըր։

ՏՈՒԽԱՆ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ ՖԻԱԹԼԱՐԸ

ՍԱՄՍՈՆ

Պաֆրա	1 ինճի մալ	թօրտան սաթըշ	Օգգասը	24-27	Ղրշ.
»	1 » »	պարէքէնտէ »	»	31-32	»
»	2 » »	թօրտան »	»	22-24	»
»	2 » »	պարէքէնտէ »	»	25-26	»
»	3 իւնճիւ »	թօրտան »	»	19-20	»
»	3 » »	պարէքէնտէ »	»	17-18	»

ՍԱՄՍՈՆՏԱՔԻ ՖԻԱԹԼԱՐ

Պաֆրա 1 ինճի մալ	Օգգասը	15-16	Ղրշ.
» 2 » »	»	11-12	»
» 3 իւնճիւ »	»	9-10	»
» 4 » »	»	5- 6	»

Պու սօնրաքի ճինս մալ եալընըզ Ինկիլթէրայա կէտէր իմիշ։

Սամսոնտաքի ֆիաթլար իմտի գայտ օլունմուշլար տըր։ Մայիս աերինտա քէֆիլճէք օլան եէնի մահսուլուն պէրէքէթի օլմասը մէմուլտէն տիր, վէ օլ վաքըթ ալըր սաթըր ֆիաթլարը գայտ օլունմագտա պաշլար։

Իսթանպոլտա մէվճուտ 2,000 օգգա տըր։

ԵԷՆԻՃԷ ԳԷՕՊԷՔ

ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱՔԻ ՖԻԱԹԼԱՐ

1 ինճի մալ Օգգասը	85-100 Ղրշ.	Մէվճուտ	5000	Օգգա.
2 » » »	65- 75 »	»	5000	»
3 իւնճիւ » »	52- 56 »	»	8000	»
Դիբ-պասմասը »	46- 54 »	»	10000	»

ԵԷՆԻՃԷՏԷՔԻ ՖԻԱԹԼԱՐ

1 ինճի մալ Օգգասը	55-65	Ղրշ.
2 » » »	34-43	»
3 իւնճիւ »	23-27	»
Դիբ-պասմասը »	19-24	»

Եէնիճէտէ սաթըշ ֆիաթլար իմտի տիր, ալըմ ատէտի մէյտանտա չըգմագ օլան մահսուլ ղալէբ ազ օլաճագ տըր։

ԳԱՎԱԼԱ ԹԻՒԹԻՒՆԸ

ԻՍԹԱՆՊՕԼ ՖԻԱԹԼԱՐԸ

1 ինճի մալ Օգգասը	33-35 Ղրշ.	Մէվճուտ	10,000	Օգգա
2 » » »	24-28 »	»	30,000	»
3 իւնճիւ » »	14-20 »	»	10,000	»
Պասմա » »	24-31 »	»	20,000	»

ԳԱՎԱԼԱՏԱՔԻ ՖԻԱԹԼԱՐ

1 ինճի մալ Օգգասը	13-18	Ղրշ.
2 » » »	12-18	»
3 իւնճիւ » »	7- 9	»
Պասմա » »	3- 4	»

Պուրատա բիրաչա գալի տիր. մէվճուտ մալ կիւնտէ կիւն թէնզիլ պուլմագտա օլուպ, վէ իյի ճինս մալ բէք զըթ պուլունմագտա տըր։

Եէնիճէտէ վէ Գավալատա եէնի մահսուլ կէչէն սէնէ մահսուլունուն իրաֆը գատար տըր։ Մուզաֆիրի օլարագ Սամսոնտաքի մահսուլ իքի գաթը տըր։

ԷՄԹԱԱՅԻ ԷՃՆԷՊԻՅԷ

ԻԹԽԱԼԱԹ

Գանտ Բիօ. 100 Օգգասը 1 ինճի 850-900 ղշ. Մէվ. 6000
Թօպլու գավի հալտէ։

Գանտ Բիօ.	100	» 2 »	750-800	»	»	1200
» Մէգզէ	1		15-	»		
Դըրըգ շէքէր	Ինկլ. Գանթարը		221-222			
» »	Ֆրան. »		217-218			
» »	Հօլան. »		217-218			
Քէսմէ »	Ֆրան. »		270			

Պիպէր	Օգգասը	5½
Զիվիտ Պէնկալա	»	115-141
» Մատրաս	»	65-105
Դըրմըզ քիրէճօր	»	48- 70
» չորապլօր	»	57- 68
» Նէմչէ	»	եօգ
Չայ, Գօնկօ	»	»
» Բէքօ չիչէք	»	44- 64
Գալայ	Գանթարը	690
Չինկօ եապրագ Նօ. 6 տան 12 եէ 100 օգգասը		100-105 Ֆր.
Թիմուր լամա չէլիք	Գանթարը	61- 64
» տէմիր լօքսիւք	»	66- 67
Սաճ Նօ. 1-14	»	113-117
Գարֆիգա չիւլիք Նօ. 15-48. 50 քիլօսու 88-		Ղուրուշ.
Բօմ Ինկլիզ	26 լըգ կալօնու	եօգ.
» »	22 լիք »	»
» Ամէրիգա	8 տան 8¼ կալօնու 1⅛ Օսմ. լիրասը.	
Բիրինճ Իթալեան	100 քիլօ չուվալը 42-43 Ֆր.	
» Հինտ		——

Մէվճուտ 8 — 9 պին թօրպա.

Սիսիլ եաղը	Օգգասը	15-16 Ղրշ.
Խավեար 1 ինճի	»	28-29 »
» 2 »	»	—— »

Մալ եօգ.
Բիրաչա գալի իսկէլէմէքլէ մէյլալ տըր։

ՄԱՏԷՆ ՔԷՕՄԻՒՐԻ

Նիւ-գասթէլ մաղազատա	29⅚-30	Շիլին. Սաթըշ.	Մէվ.		9,000
Գարտիֆ »	29 -29⅚	»	»	»	8,000
» կէմիտէ	28 -28⅚	»	»	»	
Նիւ-գասթէլ »	28 –	»	»	»	
Լիվըրբուլ »	24 –	»	»	»	4 000
» մաղազատա	26 –	»	»	»	4,000

Իշ օլմամըշ վէ բիրաչա տուրկուն տուր։

Քիւլիւնչ տէմիր Թօնէլաթօսու 5¾-6¼ Ինկ. լիրասը.

ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱ

Իբլիք փամուք Նիւմէրօ	8-14	պագէթի	53- 58	Ղուրուշ.	
» »	»	12-20	»	63- 67	»
» »	»	16-24	»	70- 75	»
» »	»	20-30	»	77- 82	»
» էքսթրա	»	8-14	»	72- 78	»
» »	»	12-20	»	78- 82	»
» »	»	16-24	»	81- 86	»
» »	»	20-30	»	93 100	»

Լիրա 105 ղուրուշտան տըր։

Պէյանը հալ — Գէօ-հափթանըն ահվալը — Թէմայիւլը մանշէսթըր պիւրինճի մալ լիւքըասը 7¾ ղուրուշտան 8¼ ղուրուշա։ Ամէրիգա մալինէ կէօրէ, լիրա 6¾ տան 7¼ ղուրուշա։ Ասուլար վէ Բոմպայա կիտէճէկ մանտաչէսթէր իլէ թաւթալարտան եօգսու թիճարէթլէր կէլմէմիշլէր տիր. վէ թաշըմամըշլար ղալէբ բիրաչա գալի թութուլմագտա իսէ, սաթըշ սաֆի օլմամըշ տըր։

Պու հափթանըն Լէհէրէսի — Լիվըրբուլտան պամուգ ֆիաթլարընըն տայիր կէլէն խապէրլէր, տայիմա ֆաթ ֆիաթլար իսթիքրար պուլմուշ տիր։ Միսըրլը պամուղունուն սօն ֆիաթը խարպիւզ տիր, վէ կիւնտէ իւմթ իւմթէ 25-30 պին պալէ 12½ օլուպ, վէ եէնի սաթըշ օլմուշ տուր։ Բիրաչա չօգ իշթիհար վէ եւքսէլմէքտէ մէյլալ տըր. Մանչէսթէրտէ պիւրինճի մալ օլարագ Մահսուսի ֆիաթը 18 տանիլէ տիր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԷՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏԸՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՏԷ
ՊԷՅ ՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ, ՖՕԹՕՂՐԱՖ ԱՊՏՈՒԼԼԱՀ
ԲԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ՂԱՐՇԸՍԸՆՏԱ ՆԻՒՄԷՐՕ 467.